

ชื่อวิทยานิพนธ์ การเกิดขึ้น การดำรงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงของตลาดโรงเกลือ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว

ผู้วิจัย นายสุทธิพงษ์ พรสวัสดิ์ ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา 1) ผศ.ดร.จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส 2) ดร.นิรนาท แสนสา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 157 หน้า
คำสำคัญ การเกิดขึ้น การดำรงอยู่ การเปลี่ยนแปลงของตลาดโรงเกลือ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การเกิดขึ้น การดำรงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงของตลาดโรงเกลือ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว 2) แนวทางพัฒนาตลาดโรงเกลือ อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือการสัมภาษณ์ระดับลึกและการสนทนากลุ่ม การบันทึกภาพ การจดบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารหลักฐาน การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดโรงเกลือจำนวน 39 คน ประกอบด้วยผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดโรงเกลือ ประชาชนทั่วไปที่มาใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยวและผู้ใช้แรงงานขนย้ายสินค้าในตลาดโรงเกลือ

ผลการศึกษา พบว่า 1) การเกิดขึ้น จุดกำเนิดของตลาดโรงเกลือเกิดขึ้นตามหน้าที่ของทหาร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ริเริ่มคิด ก่อตั้ง เพื่อควบคุมสินค้าหนีภาษี ควบคุมการลักลอบค้าขายตามแนวชายแดน ที่มาของชื่อตลาดโรงเกลือเกิดจากในอดีตตลาดแห่งนี้ใช้เป็นที่เก็บเกลือเพื่อขายให้ชาวกำพูนตามเขตแนวชายแดน การดำรงอยู่ของตลาดโรงเกลือ ดำรงอยู่โดยพัฒนาขึ้นจากสังคมเกษตรกรรม ไปสู่สังคมทันสมัย ด้วยการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจจนเติบโต เป็นตลาดที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นประตูการค้าแหล่งใหญ่ ส่วนการพัฒนาทางด้านสังคมมีการพึ่งพาตนเอง มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อ สามัคคี ทำให้วิถีชุมชนอยู่ด้วยกันได้โดยไม่มี ความขัดแย้ง การเปลี่ยนแปลงของตลาดโรงเกลือ คือ 1.1) การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ จากเดิมที่เป็นการค้าขายเกลือให้กับชาว กำพูน เพื่อนำไปใช้ในการบริโภคและถนอมอาหาร การซื้อขายสินค้าในครัวเรือน พัฒนาเป็นการซื้อขายสินค้าที่นำไปขายในชุมชน เมื่อสภาพสังคม การค้า มีการเปลี่ยนแปลง จึงเปลี่ยนเป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการหลายชนิด คือ เสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า เครื่องทองเหลือง สิ่งของเครื่องใช้ รวมทั้งเป็นแหล่งรวมของแรงงานชาวกำพูนจำนวนมาก 1.2) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม วิถีชีวิตของคนในตลาดโรงเกลือ พัฒนาขึ้นจากเดิมซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรม ไปสู่สังคมทันสมัย มีการซื้อขายเกลือในตลาดระยะแรก มีการพึ่งพาตนเอง มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยมีความขัดแย้ง ต่อมาสังคมเปลี่ยนแปลงไปเป็นการซื้อขายสินค้าอื่นๆ และเป็นแหล่งท่องเที่ยว เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตลาดที่มีคนหลากหลายเชื้อชาติเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในพื้นที่ เช่น สถานศึกษาไม่เพียงพอ บริการด้านสาธารณสุขไม่ทั่วถึง และปัญหาจราจร 1.3) การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อม คือ การเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิมที่ตลาดโรงเกลือเป็นทุ่งนา ป่าละเมาะ สลับด้วยจอมปลวก พื้นที่เต็มไปด้วยทุ่นระเบิด ต่อมา มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม โดยมีอาคารเพิ่มขึ้นมากมายในบริเวณตลาด เพื่อเป็นสถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว มีการเปลี่ยนแปลงด้านถนนหนทางและเส้นทางคมนาคมเข้าสู่ตลาดโรงเกลือ โดยการตัดถนนเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความ สะดวกสบายและเพิ่มความรวดเร็วในการเดินทางของผู้ที่เกี่ยวข้องกับตลาดและนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น มีนักท่องเที่ยว ประชาชน และแรงงานชาวกำพูนจำนวนมากเข้ามาในพื้นที่ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมซึ่งเกิดปัญหาเพิ่มมากขึ้น คือ ขยะมาก พื้นที่ไม่สะอาด การจราจรแออัด 2) แนวทางพัฒนาตลาดโรงเกลือคือ 2.1) การพัฒนาด้านสังคม ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการพัฒนาตลาด ควรส่งเสริมความสามัคคี ควรส่งเสริมความเป็นอยู่และสุขภาพ ควรเพิ่มสถานศึกษา เพิ่มสถานบริการสาธารณสุข จัดมิจาชีพ 2.2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ควรสนับสนุนด้านการค้าขาย สร้างความเป็นธรรม ส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ปรับปรุงระบบภาษีของภาครัฐ เพิ่มความรวดเร็วในการคืนภาษี ทั้งภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต เพิ่มความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว และผู้ค้า 2.3) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ควรพัฒนาภูมิทัศน์ของและสภาพแวดล้อมของตลาด ป้องกันมลพิษและของเสีย กำจัดขยะ รักษาความสะอาด จัดระเบียบการจราจร จัดระเบียบการค้า เพิ่มความมีระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ และส่งเสริมระบบสาธารณสุข

ลายมือชื่อนักศึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. .... 2. ....

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

Thesis title: The History, Existence and Change of the Rongkloea Market, Aranyaprathet District, Sa Kaeo Province
Researcher: Mr. Suttipong Pornsawat. Degree: Master of Arts (Social Sciences for Development). Dhonburi Rajabhat University. Thesis advisors: 1) Asst. Prof. Dr.Jirapan Tritipjaras 2) Dr. Niranat Sansa. Academic year: 2012. 157 pp. Keywords: the origin, presence, changes, Rongkloea market

Abstract

The purpose of this research was: 1) to study the history, existence and change of the Rongkloea market, Aranyaprathet District, Sa Kaeo province, 2) to study the development guidelines of the Rongkloea market, Aranyaprathet District, Sa Kaeo province. This study used qualitative research methods. The methods used to collect data were in-depth interviews and focus groups, photo graphs, notes from interviews, documents and observation without participation. The main information providers in this research were 39 people, including community leaders, government officials, business operator in the Rongkloea market, the general public and laborers in the Rongkloea market.

The results showed that 1) The Rongkloea market arose from the duties under taken by soldiers. They established a base to control contraband smuggling and trafficking along the border. The origin of the name Rongkloea market comes from the fact that, in the past this market was used for salt storage in order to sell to the Cambodians along the border. The Rongkloea market grew in an agricultural society to the modern day. The Rongkloea market hence plays a significant role as a major trading hub. The changes of the Rongkloea market are from, 1.1) Changes in the economy. From the salt trade with Cambodian to the trade in household products and products which are sold in to the community, including clothing, bags, shoes, brassware's and consumer goods of various kinds, 1.2) Changes in the social conditions, society has developed from an agricultural society to a modern society, and the market has become a tourist attraction. Different nationalities are involved which impacts on educational institutions, health services and crime, 1.3) Change in the environment include an area filled with landmines but there has been an improvement in the environment with an increase in buildings in the market area in order to attract tourists. Another changes more roads making for convenient and faster travel for those related to the market and tourists. There are large numbers of tourists, public and Cambodian labors entering the area, affecting the environment condition, causing an increase in the amount of waste, unclean areas and congested traffic, 2) the development guidelines of the Rongkloea market are 2.1) The social development, should promote the participation of all stakeholders in the development, should create unity, should promote well-being and health, should increase educational institutions, increase health service centers and fight crime 2.2) Economic development, should support trade, create fairness, promote the participation of all sectors, improve the tax system, increase the speed of tax return, both the VAT and import tax and increase the convenience to travelers and traders 2.3) Environmental development, should develop the landscape and environmental condition of the market, prevent pollution and eliminate waste, maintain cleanliness, regulate traffic, regulate trade, increase the organization of the area and promote infrastructure.

Student's signature .....

Thesis advisors' signatures 1. .... 2. ....